

בראשית (331)

שהיא לשם שמים, רצה לומר כל מחלוקת תכליתו שהיא לשם שמים, רצה לומר מחלוקת שתכליתו השלום, כהוראת שם 'שמים'.
ספר ילקוט מאיש לרעהו

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ (א. כא)
אמרו חז"ל (מד"ר פ"ח אות ז): בשעה שהיה משה כותב את התורה, היה כותב מעשה כל יום ויום, כיון שהגיע לפסוק הזה שנאמר: **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ**. אמר: רבון העולם מה אתה נותן פתחון פה למינים אתמהא, אמר לו כתוב, והרוצה לטעות יטעה. כתיב בספר **"חזון יוסף סגל"**, שמעתי בשם ה"חפץ חיים" זצוק"ל, שדקדק על לשון המאמר הזה במה שענה לו הקב"ה למשה רבינו, כתוב, והרוצה לטעות יטעה, דלכאורה מה שייך לשון **"הרוצה לטעות"**, אם הוא רוצה לטעות, הרי אין זה טעות אלא רצון בכוונה תחילה, ואם יש כאן טעות מה שייך לומר **"והרוצה"** הלא טעות הוא לעולם נגד הרצון, שהרי ברצונו אין בן אדם טועה! ואמר על זה ה"חפץ חיים", דכל אלו השיטות המוטעות והדיעות הנפסדות השולטות בעולם, העטורות בשמות יפים בעלי צליל פילוסופי ורעיוני, כל השיטות הללו, אין זה פרי טעויות שהעולם טעה. אלא השיטות הללו יסודן **"בכל הרוצה"**! בעלי השיטות והדיעות הללו רוצים בכוונה תחילה להדבק בטעותם, ורצונם נובע מכל מיני תאוה ושחיתות שהם רוצים לתת מהלכים, והכל כדי להצדיק את הרדיפה אחרי התאוה והרצונות הגועשים בקרבם ומבקשים להם מוצא.

ספר "אוצרות התורה"

וְקוֹץ וְדַרְדַּר תְּצַמִּית לָךְ (ג. יח)

אנו יודעים, שהעולם שלנו הוא עולם שטטו ובלבול, עולם שאין לו דעה ברורה: **"אור וחושך משמשים בערבוביא"**. עד חטא עץ הדעת, היה רע והיה טוב. מי שרצה להצביע על הרע היה יכול לעשות זאת ברגע אחד. ימי שחיפש את הטוב הכיר בו תיכף ומיד. העולם היה ברור וצלול! אך ברגע שהאדם אכל מעץ הדעת נעשה בלבול, אור וחושך מעורבים. ואם תשאל, מהו הבלבול של טוב ורע שמסתובב בעולם, ועוד יותר, מה איפכת לי, ומה מפריע לי אם הטוב והרע משמשים בערבוביא? אגיד לכם מה שהבני יששכר אומר, ותבינו: **"וְקוֹץ וְדַרְדַּר תְּצַמִּית לָךְ"**, זו הקללה שלאחר החטא, כל האותיות, אפשר להבחין בהם בקלות אפילו ממרחק, הנה זו אות אלף, זו בית, זו גימל. אך שתי אותיות שטועים בהם, דלת וריש. אפשר לטעות ביניהן בקלות כי ההבדל ביניהם הוא קטן, הקוץ שבראש הד' בצד ימין הוא ההבדל לד' יש קוץ ולר' אין קוץ. כתוב בתורה: **"שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד"**, תיבת אחד כתובה

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים... וְהָאָרֶץ הִיְתָה תָהוּ וְבָהוּ (א,א,ב)
בתחילה שהעולם נברא קודם מתן תורה היה צריך לפתוח באות ב"ת שהוא ברכה ולא באות אל"ף שהוא ארור, אבל כשנותן התורה פתח הקב"ה באות אל"ף. דעל ידי התורה יכולין להפוך מידת הדין לרחמים לכך יכול לפתוח אף באלף דאף הארור נהפך לברכה. והנה התורה נקראת אור כמו שנאמר: **"כי נר מצוה ותורה אור"**, ובלי התורה הכל חושך ואפילה וזה שאמר: **"בראשית ברא אלוקים"**, שברא העולם באות ב"ת, וקשה למה לא נברא באות אלף, לזה אמר הטעם יען **"וְהָאָרֶץ הִיְתָה תָהוּ וְבָהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם"** "שלא היה עדיין תורה בעולם לכך לא פתח באלף שהוא ארור דבלי התורה אין יכול להפוך קללה לברכה. *להתעזן באהבתך*

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד (א. ה)

מבואר מכאן שהיום הולך אחר הלילה, דלא כאומות העולם שעושים להיפך ומונים הלילה אחר היום. ולגבי קדשים שנאכלים ליום ולילה, והלילה הולך אחר היום. ונראה דהענין רומז, שאצל ישראל העיקר הוא העולם הבא, והעולם הזה אינו אלא דירת עראי ופרוודור להכנס לטרקלין, וסובלים בה חיי צער, מה שאין כן אצל אומות העולם, העיקר אצלם הוא חיי עולם הזה. ולכן לגבי ישראל מקדים הלילה ואחר כך בא אור היום, מה שאין כן אצל אומות העולם, מונין תחילה את היום ולאחריו בחושך יתהלכו. אבל בקדשים, היינו הצדיקים שיפה להם שעה אחת במעשים טובים בעולם הזה יותר טוב מכל חיי העולם הבא. מגודל חשקת ואהבת המצוות, אם כן באופן זה היום קודם ללילה. *ספר "עלים לתרופה"*

וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְרִקְיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי (א. ח)

כתב הכלי יקר: לא רצה ה' שייקראו השמים בשם 'רקיע' מפני שהוא נברא כדי להבדיל בין מים למים, ושם זה מורה על הפירוד והמחלוקת מלשון **"וירקעו פחי הזהב"** (שמות לט. ג), **"לרוקע הארץ"** (תהלים קלו. ו), כי כל רקיע הוא מסך מבדיל בין שני דברים. ומטעם זה לא נאמר **"כי טוב"** ביום השני, לפי שבו נבראה המחלוקת (ב"ר ד. ו) כי אין טובה כי אם במקום שנמצאת האחדות. לעומת זאת ביום השלישי נאמר פעמיים **"כי טוב"**, אחד למלאכת יום השלישי, ואחת לגמר מלאכת המים שיש בו צד אחדות, שנאמר: **"יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד"**, ובעבור האחדות הכפיל **"כי טוב"**. ונקרא **"שמים"** כי שם זה מורה על השלום, כי שמים נגזר מלשון אש או מים, שעשו שלום ביניהם ונתחברו ונעשו מהם שמים (הגיגה יב). וזהו שאמרו רבותינו (אבות פ"ה מ"ח): כל מחלוקת

אף שידע בבירור שאי אפשר להחבא מהקב"ה, כשהגיע הנסיון פיתה את עצמו שהוא יכול לגנוב דעת העליונה. מסיים הסבא: אם בארזים נפלה שלהבת, מה יעשו אזובי הקיר כערכנו, שלא לתת ליצר הרע לשחדנו.

ספר "לחתך עליזין"

הלכה: אבזם שנפל מחגורה בשבת או כפתור מהבגד האם הם מוקצה?

אבזם שנפל מהחגורה בשבת, הן האבזם והן החגורה הם מוקצה ואסור לטלטלם, כיון שכעת אינם ברי שימוש כלל, ומשום כך שניהם מוקצה. אולם כפתור שנפל מהבגד, הכפתור אינו מוקצה וכ"ש שהבגד אינו מוקצה, כיון שהבגד נשאר שימושי גם ללא הכפתור, לכן הכפתור אינו מוקצה אגב הבגד, ובתנאי שדעתו לתופרו לבגד אחר השבת.

ספר "הלכות שבת" מאת הרב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: האחרון להתעייף הוא הראשון לניצחון

ספר "שמחלה"

חקירה: קניין: החפץ נעשה שלו על ידי הקניין עד שימכור או שיפקיד, או דבכל רגע ורגע נעשה שלו על ידי הקניין שעשה תחילה, כל רגע חל קניין בפני עצמו.

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: רגלים לדבר: אדם אחד נגנבו ממנו ערדליו. לא ארכה השעה עד שמצא את ערדליו הגנובים על רגליו של אחד מבאי בית המדרש. תבע ממנו להחזיר לו מיד הגניבה. אך הלא העמיד פני תם: מעולם לא גנבתי ערדליו של איש! וכי יש עדים שאני גנבתי את הערדליים? נענה הרב דבית הכנסת ואמר: אמנם אין עדים לדבר, אבל רגלים יש לדבר.

ספר "חזר וחלק" חלק ג' (דף קצח)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, חיים מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בן קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת גזיס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אביטל אורה בת אנאל אידה, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליה, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גיזיל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זורה, גינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר. אמיל חיים בן עזו עזיזה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים.

עם אות ד' גדולה. ובחומש שמות (שמות לד) כתוב: "כי לא תשתחוה לאל אחר", עם ר' גדולה. מהחטא של עץ הדעת, נגרם "וְקוֹץ וְדַרְדַּר תִּפְצְמִית לָךְ". "וְדַרְדַּר" ד' ר' ד' ר', נהיה בלבול במהות של העולם. הבלבול כה רב עד שלא יודעים בין הד' לר' חלילה "אחר". ההבדל הוא רק בקוץ של הדרדר, אבל זו טעות חמורה מאוד. טשטוש.

ספר "להגיד" בשם רבי יעקב גלינסקי זצ"ל

וַיֹּאמֶר ה' אֶל קִיֵּן לְמַה תָּרָה לָךְ וְלְמַה נָּפְלוּ פְּנֶיךָ (ד.ו.)
ידוע התמיהה על השאלה "וְלְמַה נָּפְלוּ פְּנֶיךָ", וכי לא היה להצטער על זה: הבל הביא מנחה וקין הביא מנחה, וה' אל מנחתו של הבל שעה ואל מנחת קין לא שעה, וכי אין לקין להצטער על כך, שה' לא שעה אל מנחתו, ומה התביעה כאן. אמנם, הדבר תלוי מדוע אדם נופל ברוחו ומצטער, אם נפשו נכאה בגלל שנכשל, הרי עליו אמרו (גיטין מג.): אין אדם עומד על דברי תורה אא"כ נכשל בהם, וצריך להצטער ולהיטיב דרכו. אך הטענה והתביעה על קין, שפניו נפלו בגלל "ואל הבל ואל מנחתו שעה", חרה לו לא על כך שאל מנחתו לא שעה, אלא על הצלחה של הבל. מזה נפלו פניו, למה הבל הצליח.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

היצר הרע משתוקק שנצחו

לְפָתַח חֲטָאת רִבְיָן וְאַלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ (ד.ז.)
אליך תשוקתו, של חטאת, הוא יצר הרע, תמיד שוקק ומתאוה להכשילך, ואתה תמשול בו, אם תרצה, תתגבר עליו (רש"י), אכן היצר הרע מתאוה להכשיל את האדם, אולם האמת היא, אומר "ילקוט הגרשוני", שהיצר הרע בעצמו משתוקק עוד יותר לכך שהאדם ינצח אותו, כי זו תכלית בריאתו ושליחותו מה' יתברך. וכך גם הסביר את הפסוק (תהלים לו. לב): "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו", הרשע הוא יצר הרע, והוא צופה, כלומר מצפה לו לצדיק ומבקש להמיתו, דהיינו שהצדיק ימית אותו וינצחו. וזו גם כוונת הפסוק: "ואליך תשוקתו" וכפי שפרש רש"י תשוקתו של היצר הרע היא אליך, ומהי התשוקה שלו כשהוא מתאוה ומנסה להכשילך? ש"אַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ", שתתגבר עליך ותנצח אותו ותמשול בו, כי רק כך מתקיימת תכליתו של היצר.

ספר "ומתוך האור"

התאוה מסמאות: הַשְּׁמֵר אָחִי אָנֹכִי (ד.ט.)

נעשה כגונב דעת העליונה (רש"י). צריך ביאור, הלא מיד אחר כך אומר קין (ד. יד): "ומפניך אסתר", ובתרגום אונקלוס: "ומן קדמך לית אפשר לאטמרא", אם כן יש כאן סתירה גלויה, האם חי את הידיעה שאי אפשר להתחבא מהקב"ה או לא? ביאר הסבא מקלם זצ"ל על פי מה שכתב יעב"ץ על הפסוק: "כי חנם מזורה בעיני כנף": בעלי כנף כשרואים רשת הם מבינים שיש לברוח ממנה, אך כששמים ברשת מאכל, עוצמים עיניהם ונכנסים לרשת, וכן בעלי התאוה. הוא הדבר בעינינו,

